

Definicje

- **Różnorodność:** czynność lub właściwość włączania lub angażowania osób z różnych środowisk społecznych i etnicznych, także różnych płci, orientacji seksualnych itp.
- **Równość:** sprawiedliwość zgodnie z prawem naturalnym lub prawem przyrodzonym, bezstronność, uczciwość; na przykład kiedy wszystkie osoby odnoszą sukces dzięki zapewnieniu im odpowiednich zasobów.
- **Inkluzja:** proces, który kształtuje środowisko ceniące współpracę, elastyczność i równość; różnorodność i równość w działaniach; rozmyślny zamiar włączenia różnych głosów, a w szczególności tych, które dotychczas były uciszane.
- **Dostępność:** praktyka polegająca na zapewnieniu osobie z niepełnosprawnością możliwości zdobycia tych samych informacji, angażowania się w te same interakcje i korzystania z tych samych usług, co osoba w pełni sprawna, w sposób równie skuteczny i równie zintegrowany, przy zasadniczo równoważnej łatwości ich użycia lub obsługi. Osoba z niepełnosprawnością musi mieć możliwość uzyskania informacji w sposób pełny, w równym stopniu i tak samo niezależnie, jak osoba w pełni sprawna.

Dlaczego najlepsze praktyki są ważne: zasady rozwoju i uczenia się dziecka

- Poniższa lista pochodzi z publikacji autorstwa Alanis, I., oraz I.U. Iruka, red. i S. Friedman. 2021. *Advancing Equity and Embracing Diversity in Early Childhood Education: Elevating Voices and Actions*. Washington, DC 20201 NAEYC.
 1. Wczesne dzieciństwo to wyjątkowo cenny i wrażliwy czas w cyklu życia człowieka.
 2. Każda osoba – dziecko, członek rodziny i nauczyciel wczesnej edukacji – jest wyjątkowa.
 3. Każda osoba należy do wielu grup społecznych i kulturowych.
 4. Uczenie się jest procesem społecznym głęboko ukształtowanym przez kulturę, interakcje społeczne oraz język.
 5. Język i komunikacja są niezbędne w procesie uczenia się.
 6. Rodzina stanowi podstawowy kontekst rozwoju i uczenia się dziecka.
 7. Uczenie się, emocje i pamięć są nierozdzielnie połączone ze sobą w sieciach neuronowych w mózgu.
 8. Toksyczny stres i niepokój mogą utrudniać naukę.
 9. Proces uczenia się przez dzieci jest ułatwiony, gdy praktyki nauczania, programy nauczania oraz środowisko uczenia się oparte na mocnych stronach dzieci są odpowiednie pod względem rozwojowym, kulturowym i językowym dla każdego dziecka.
 10. Aby osiągnąć równe szanse pod względem uczenia się, konieczna jest refleksyjna praktyka.

W programach w placówkach opieki nad dziećmi dąży się do organicznego włączania idei najlepszych praktyk w zakresie różnorodności, równości, inkluzji i ułatwiania dostępu.

- Przedstawiona tu lista nie jest pełna.
- Wszystkie przepisy stanowe pozostają w mocy.
- W proces opracowywania poniższych materiałów należy zaangażować cały personel (oraz dzieci odpowiednio do ich wieku/rozwoju).
- Należy rozważyć przygotowanie poniższych materiałów na spotkaniu personelu ze wszystkimi zaangażowanymi osobami (i/lub ze starszymi dziećmi), a następnie zalaminowanie ich, aby móc je zachować i udostępnić wszystkim do wglądu i wymiany między sobą.

- Należy uważać, żeby nie traktować dzieci w sposób wyróżniający je od innych ze względu na ich odrębność ani nie robić stereotypowych założeń na temat dzieci.

Plan

- Zaplanować z wyprzedzeniem różne rodzaje dni kultur w ciągu roku, a także włączać na co dzień kwestie kulturowe do każdego zajęcia.
- Poprosić rodziców/opiekunów o dostarczenie zdjęć swoich rodzin i szczegółowych informacji na ich temat, aby można było dodać je do mapy ściennej świata przedstawiającej miejsca pochodzenia.
- Dowiedzieć się, skąd pochodzi imię każdego dziecka i jakie jest jego znaczenie (informacje te można wyeksponować).
- W obszarach związanych z dużą motoryką/blokami zrobić wystawę zdjęć przedstawiających różnego rodzaju architekturę z całego świata. Jeśli zostaną zalaminowane, będą służyć przez długi czas!
- Wyeksponować plakaty/obrazy dzieci i osób należących do różnych ras, grup etnicznych, grup wiekowych, płci, tożsamości ekspresji płciowych, zdolności i orientacji seksualnych.
- Prowadzić regularne rozmowy grupowe z dziećmi na temat różnorodności kulturowej, akceptacji, podobieństw i różnic między ludźmi itp.
- Zapewnić dzieciom wielokulturowe kredki.
- Udostępnić dzieciom narzędzia, przedmioty i zabawki sensoryczne (z wyłączeniem urządzeń tłumiących dźwięki i zabawek typu fidget).

Język

- Nauczyć się powszechnie używanych zwrotów, takich jak „dzień dobry” i „do widzenia” w różnych językach (należy postarać się nauczyć przynajmniej jednego zwrotu miesięcznie).
- Nauczyć się języka migowego.

Śpiew/taniec/gra

- Puszczać piosenki w różnych językach (można poprosić rodziny o zapisanie słów).
- Tańczyć do muzyki z różnych krajów/kultur (można poprosić rodziny o muzykę).
- Poprosić dzieci, aby założyły tradycyjne stroje ze swojej kultury (należy jednak zachować wszelkie niezbędne środki ostrożności pod kątem zdrowia i bezpieczeństwa we wszystkich obszarach nauki).
- Grać w gry grupowe z całego świata.

Gotowanie

- Gotować potrawy z całego świata i zbierać przepisy, którymi można się podzielić.
- Poprosić rodziny, aby przyniosły przepis ze swojego kręgu kulturowego i podzieliły się nim z pozostałymi rodzicami.

Książki

- Czarne, rdzenne i inne osoby kolorowe (Black, Indigenous and Other People of Color, BIPOC), społeczność LGBTQ+ oraz osoby niepełnosprawne są niedostatecznie reprezentowane w książkach dla dzieci. Badania pokazują, że dzieci z grup niedostatecznie reprezentowanych w książkach dla dzieci częściej widzą i czytają o postaciach innych niż ludzie (takich jak zwierzęta, potwory, ciężarówka lub warzywa) pochodzący z ich własnego środowiska. Wybieranie książek przez pryzmat różnorodności, równości, integracji oraz dostępności (Diversity, Equity, Inclusion and Accessibility, DEIA) może pomóc dzieciom odkryć samych siebie, a także stworzyć pasję, przekonania, cele i chęć do nauki. Dążenie do wybierania książek reprezentujących różne środowiska może kształcić dzieci i wzbudzać ich empatię w stosunku do osób z doświadczeniami innymi niż ich własne. Urząd ds. Usług na rzecz Dzieci i Rodziny (Office Of Children and Family Services, OCFS) zachęca do przekazywania książek, które w sposób świadomy odzwierciedlają wielką różnorodność i wielokulturowość stanu Nowy Jork.
- Poniżej przedstawiono dodatkowe materiały na temat znaczenia dokładnej i pozytywnej reprezentacji w książkach dla dzieci:
- Oto liczby: Statystyki różnorodności CCBC 2019 – Cooperative Children’s Book Center ([wisc.edu](https://ccbc.education.wisc.edu/the-numbers-are-in-2019-ccbc-diversity-statistics/))
<https://ccbc.education.wisc.edu/the-numbers-are-in-2019-ccbc-diversity-statistics/>

- Czego uczyliśmy o rasie i płci: Reprezentacja w obrazach i treści książek dla dzieci | BFI (uchicago.edu) <https://bfi.uchicago.edu/insight/research-summary/what-we-teach-about-race-and-gender-representation-in-images-and-text-of-childrens-books/>
- Dlaczego różnorodność w mediach dla dzieci jest tak ważna – Psychology In Action <https://www.psychologyinaction.org/psychology-in-action-1/2020/3/5/why-diversity-in-childrens-media-is-so-important>
- Learning for Justice | Zasoby edukacyjne <https://www.learningforjustice.org/>
- Książki o sprawiedliwości społecznej – pomoc w wyborze książek dla dzieci dotyczących przeciwdziałaniu uprzedzeniom <https://socialjusticebooks.org/guide-for-selecting-anti-bias-childrens-books/>
- Lista książek obejmujących tematykę DEIA:
 - Lista książek o sprawiedliwości społecznej <https://socialjusticebooks.org/booklists/>
 - Dlaczego ważne jest, żeby dzieci widziały siebie w książkach | Scholastic | Rodzice <https://www.scholastic.com/parents/books-and-reading/raise-a-reader-blog/why-its-important-kids-to-see-themselves-books.html>
 - Reprezentacja jest ważna: 10 książek dla dzieci, bohaterami których są postacie niepełnosprawne (thinkinclusive.us) <https://www.thinkinclusive.us/post/10-childrens-books-with-disabled-characters#:~:text=10%20Children%E2%80%99s%20Books%20With%20Disabled%20Characters%201%20Mommy,All%20Wonders%20by%20R.J.%20...%20More%20items...%20>
 - Edukacja przeciw uprzedzeniom – Teaching for Change <https://www.teachingforchange.org/educator-resources/anti-bias-education>
 - the conscious kid <https://www.theconsciouskid.org/>
 - 24 wspaniałych książek o tematyce LGBTQIA+ dla dzieci i młodzieży | Brightly (readbrightly.com) <https://www.readbrightly.com/9-great-lgbtq-books-kids/#:~:text=16%20Great%20LGBTQIA%2B%20Books%20for%20Kids%20and%20Teens.,Honey%20%26%20Leon.%20Juli%C3%A1n%20Is%20a%20Mermaid.%20>
 - Krok po kroku: 13 książek o rodzinach mieszanych | Brightly (readbrightly.com) <https://www.readbrightly.com/books-about-blended-families/>
 - 18 najlepszych dwujęzycznych książek dla dzieci, które zainspirują miłość do języka (romper.com) <https://www.romper.com/entertainment/best-bilingual-childrens-books>

Pomysły dla liderów

- Poniższa lista pochodzi z publikacji autorstwa Alanis, I., oraz I.U. Iruka, red. i S. Friedman. 2021. *Advancing Equity and Embracing Diversity in Early Childhood Education: Elevating Voices and Actions*. Washington, DC 20201 NAEYC.
 1. Należy rekrutować i utrzymywać pracowników zaangażowanych w edukację przeciw uprzedzeniom – uwzględniać pytania dotyczące równości i podczas rekrutacji stosować protokoły rozmów kwalifikacyjnych obejmujące przeciwdziałanie uprzedzeniom.
 2. Należy ułatwiać współpracę – opracowywać grafiki pracy personelu w taki sposób, aby wspomagać budowanie relacji i współpracy poprzez planowanie programów nauczania, nauczanie zespołowe i wspólne doświadczenia w zakresie rozwoju zawodowego.
 3. Należy zachęcać personel do krytycznego myślenia (artykuły dotyczące przeciwdziałania uprzedzeniom, przegląd książek dla dzieci, wspieranie rozmów między współpracownikami itp.).
 4. Należy włączać kwestie edukacji przeciw uprzedzeniom do spotkań personelu i do rozwoju zawodowego.
 5. Należy zapewnić rodzinom (oraz personelowi) możliwości spotkań towarzyskich, dialogu, oraz dowiadywania się od rodzin o mocnych stronach, wiedzy i doświadczeniach, jakie dzieci wnoszą do programów.

6. Należy utworzyć zespół ds. równości i inkluzji, w skład którego wejdą pracownicy, członkowie rodziny, inne osoby bezpośrednio zaangażowane w program itp.